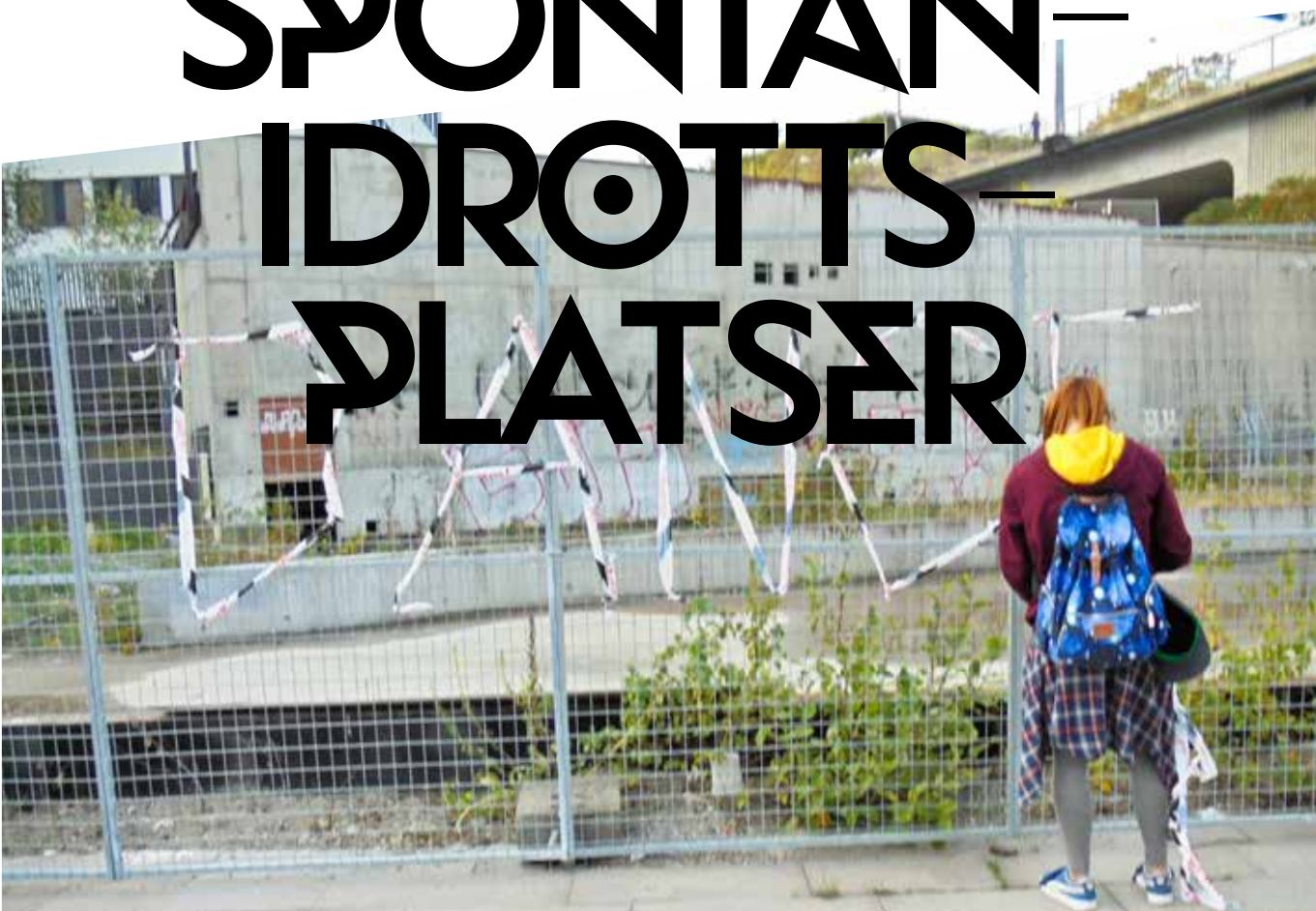

STAD, SUBJEKT OCH SPONTAN- IDROTTS- PLATSER

Vem tar plats och syns i stadsrummet? Vem är det vi planerar och bygger för? Platsobservationer av planerade ytor för spontanidrott visar att de används till mycket stor del av killar och män. Unga tjejer är oroväckande frånvarande. Detta har främst diskuterats som ett folkhälsoproblem men är i lika hög grad ett demokratiproblem. **Dansbana!** skapar möjlighet för unga tjejer att vara aktiva och ta plats i det offentliga genom dans.

SPONTANIDROTT SOM BEGREPP

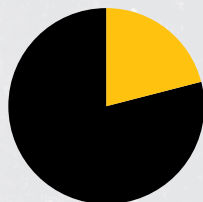
Spontanidrott uppstod som begrepp på 90-talet som ett svar på att den organiserade idrotten, föreningar, tappade medlemmar. Bortfallet var störst bland socioekonomiskt svaga grupper och man ville skapa möjlighet för de som stod utanför föreningslivet att vara aktiva. Denna tanke fick stort genomslag hos kommuner och myndigheter och runt om i landet har det planerats och byggts platser för spontanidrott. Platserna är ofta välanvända men forskning visar att det finns stora ojämlikheter i könsfördelningen bland användarna.

Rapporten ”Spontanidrott för vilka?” gjordes av Stockholms stad 2012 och redovisar 570 platsobservationer av förhållandet mellan kön och användare på spontanidrottsplatser. Platserna används till mycket stor del av killar och män, i vissa fall till 90%. Störst är frånvaron av unga tjejer. ”Kvinnor är inte överrepresenterade när det gäller nyttjandet av någon planlagd idrotts- och motionsanläggning utomhus”.*

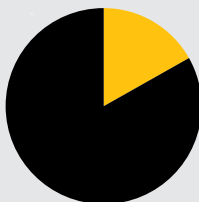
Varför ser det ut såhär? Vi tror att det har dels med normer och socialiseringsmönster att göra och dels med vilka typer av platser som byggs. Exempel på vanliga typer av spontanidrottsplatser idag är: fotbolls-, basketplaner, skejt-, parkourparker och BMX-banor. Det är aktiviteter som traditionellt engagerar fler killar. Det

* s.8, ”Spontanidrott för vilka?”, Stockholms stad, 2012.

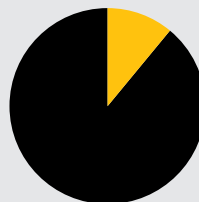
FÖRHÅLLET MELLAN ANVÄNDARE OCH KÖN (7-19 ÅR) AV PLANERADE YTOR
FÖR SPONTANIDROTT I STOCKHOLMS STAD OCH ANGRÄNSANDE KOMMUNER

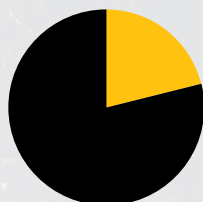
TOTALT
21% TJEJER
79% KILLAR

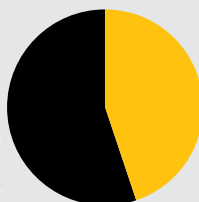
FOTBOLLSPLANER
17% TJEJER
83% KILLAR

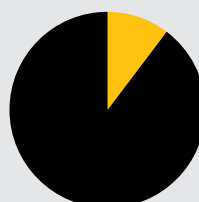
SKEJTPARKER
17% TJEJER
83% KILLAR

LÖPNINGSSPÅR
21% TJEJER
79% KILLAR

LEKPLATSER
45% TJEJER
55% KILLAR

**HOCKEY- KONSTFRUSNA
ISBANOR**
17% TJEJER
83% KILLAR

Siffrorna i diagrammet ovan kommer från rapporten "Spontanidrott för vilka" och baseras på 570 platsobservationer. Samtliga typer av platser domineras av killar och män. Lekplatsen är den mest jämlika platsen men används främst av de yngre.

måste alltså till ett arbete att skapa plats för tjejer där och överlag att bryta normer kring kön och aktivitet. Parallellt behövs det skapas platser för fler, olika, aktiviteter.

DANS – EN SPONTANIDROTT ATT ERKÄNNA

Det finns ett stort intresse för dans bland unga tjejer men det finns få platser i stadsrummet avsedda för dans och kurser är dyra. Varför kan vi inte bygga dansplatser på samma sätt som skejtparker?

Kommer verkligen tjejerna komma dit och dansa då, kanske du undrar? Det går förstås inte att garantera men för att skapa de bästa förutsättningarna har **Dansbana!** en metod där vi i planeringsfasen engagerar unga

tjejer, lokala dansföreningar och fritidsförvaltningar i workshops. Vi vill förstå och kartlägga deras tankar, behov och idéer men det handlar också om att informera och skapa nyfikenhet kring platsen och projektet. Många mindre dansföreningar och dansare letar efter platser att dansa på. När de använder **Dansbana!** blir platsen aktiverad vilket i sig inspirerar till spontan användande.** Ihop med föreningar och fritidsgårdar skapas möjligheter att under längre tid arbeta med att bryta mönster och föreställningar om vem som kan och får dansa där. **Dansbana!** är en ny typ av spontanidrottsplats, öppen för alla men med fokus på unga tjejer.

Kombinationen av planerad/schemalagd och spontan aktivitet gör **Dansbana!** till en hybrid typ av spontanidrottsplats. Den kräver mer samordning av olika parter vid planering och genomförande men ett bättre resultat i form av jämställda användare.

►► Under Lilla Västerbron i Rålambshovsparken i Stockholm finns en permanent, påkostad och välanvänd skejtpark. Den är en lyckad spontanidrottsplats. Samtidigt har den en ojämn könsfördelning i användandet. Workshop med unga tjejer visar att de gärna dansar där andra aktiviteter pågår samtidigt. Kan vi även skapa plats för en **Dansbana!** här?

** Läs gärna vår intervju med Joanna Koskinen, dansare, om självorganiserad dans i det offentliga och otippade deltagare.

Detta är ett utdrag ur föreningens publikation ©Dansbana! 2015